

DAAD GO EAST Letní škola 2012:

Německo-polsko-česká letní škola „Kultury vzpomínání ve střední Evropě. Polsko a Česká republika – Praha / Štětín 2012“

Štětín a Praha, 9. – 23. 9. 2012

I více než dvě desetiletí po pádu socialistických režimů ve střední Evropě vedou debaty o minulosti stále ještě k hádkám a politickým konfliktům jak ve vztazích mezi Německem, Polskem a Českou republikou, tak i uvnitř těchto států. Hlavní důvodem těchto rozepří je formování a stálá proměna způsobů vzpomínání na minulost. Tyto kultury vzpomínání se vždy konkrétně vyjednávají mezi jednotlivými aktéry a skupinami aktérů v místním, národním a mezinárodním kontextu. Přitom vznikají diskuse, kontroverze a konflikty o interpretaci jednotlivých událostí a míst paměti, ale také celých režimů nebo historických epoch. V době stále rychlejší komunikace se ukazují hranice mezi těmito úrovněmi jako omezené, protože konflikty, které vzplanou okolo lokálních míst paměti, se brzy rozšiřují na celonárodní, nebo dokonce mezinárodní úroveň, stejně jako tomu bývá i naopak.

Ve střední Evropě vznikají rozepře při vzpomínání na minulost ještě i dnes nejčastěji okolo zacházení s dědictvím socialismu a německými dějinami. Zatímco se debata o charakteru socialismu odehrává převážně v národních rámcích, kde proti sobě nesmiřitelně stojí zastánci a odpůrci režimu, má diskuse o německé minulosti – útěku/vyhnání/vysídlení německého obyvatelstva, stejně jako zacházení s německým kulturním dědictvím – v obou zemích stále mezinárodní implikace. Chybějící shoda na základních aspektech evropských dějin po druhé světové válce vyvolává otázku po přítomnosti a budoucnosti politicky stále podporované společné evropské paměti.

Obsahově se bude letní škola zabývat třemi oblastmi. Nejdříve by si měli účastníci utvořit představu o současných přístupech k bádání o kulturách vzpomínání. V druhém kroku představíme a analyzujeme nejdůležitější debaty o vzpomínání na minulost v Polsku a České republice od konce socialismu. V třetí a nejrozsáhlejší části letní školy pak prozkoumáme s pomocí odborně vedených prohlídek a výletů do terénu místa paměti, která se nacházela a nebo ještě nacházejí v centru dramatických diskusí o politice a vzpomínání. Na závěr bychom měli výsledky shrnout a porovnat rozdílnost kultur vzpomínání v Polsku a České republice, respektive jejich místních projevů ve Štětíně a Praze, a měli bychom se ptát, co z toho vyplývá pro perspektivu formování společné evropské kultury vzpomínání.

Praha a Štětín nabízejí díky svým naprosto odlišným dějinám, stejně jako díky svým pestrým vrstvám paměti, velice dobré předpoklady pro ukázkové tazání se na výše zmíněné otázky. K tématům, kterými bychom se chtěli zabývat, patří:

- Ve Štětíně: Přisvojení si městského prostoru po druhé světové válce polským obyvatelstvem; vyrovnávání se s pozůstatky německého osídlení a německým kulturním dědictvím; místa paměti Polské lidové republiky, zvláště pak loděnice a nepokoje v roce 1970/71, stejně jako stávka v roce 1980; kontroverze o zpracovávání dějin socialismu a formy vzpomínání na sovětskou armádu.
- V Praze: Zacházení s německou a židovskou minulostí města; skvělá místa paměti a „objevené tradice“ českých národních dějin; německé obsazení Prahy a zřízení Protektorátu Čechy a Morava; debaty o „odsunu“ německého obyvatelstva; dramatické diskuse o socialismu a jeho místech paměti.

Mezinárodní letní škola se zaměřuje na studenty magisterského a doktorského studia z Německa, Polska a České republiky. Jejím cílem je diskutovat o kulturách vzpomínání ve střední

Evropě a zamýšlet se nad možnými přístupy k řešení konfliktů, které jsou spojené s politikou a vzpomínáním. Účastníci by se měli při diskusích a na seminářích s významnými experty (historiky, kunsthistoriky, kulturology a sociology) a zástupci příslušných organizací, stejně jako ve svých vlastních příspěvcích, zamýšlet a analyzovat vybrané problémy aktuálních debat o politice a vzpomínání v tomto regionu. Důležitou roli přitom budou hrát exkurze do terénu, na důležitá místa paměti a do muzejí.

Jednacím jazykem letní školy je angličtina.

Podmínky pro účastníky: Motivační dopis o rozsahu jedné strany, životopis, formulář přihlášky a doporučení vysokoškolského pedagoga.

Účastnický poplatek: poplatky pro české a polské účastníky podle dohody (bližší informace u organizátorů).

Přihlášky je možné posílat do 15. 5. 2012

Organizátoři:

Prof. dr Jörg Hackmann
Uniwersytet Szczeciński
Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych
Profesura im. Alfreda Döblina dla historii
Europy Wschodniej (DAAD)
ul. Krakowska 71-79
71-017 Szczecin
POLSKO

joerg.hackmann@univ.szczecin.pl

Dr. Torsten Lorenz
DAAD-Langzeitdozent für Geschichte
Ústav hospodářských a sociálních dějin
Filozofická fakulta
Karlova univerzita
nám. J. Palacha 2
116 38 Praha 1
ČESKÁ REPUBLIKA

torsten.lorenz@ff.cuni.cz

Účastnický formulář pro DAAD GO East Letní školu 2012:
Německo-polsko-česká letníškola „Kultury vzpomínání ve střední Evropě“
Polsko a Česká republika – Prag/Stettin 2012 9. - 23. 9. 2012

Příjmení

Jméno

Datum narození

Nejvyšší dosažené vzdělání (obor, škola, rok)

Téma vaší závěrečné práce

Právě studovaná vysoká škola

Probíhající část studia a semestr

Jazykové znalosti a jejich úroveň

Jaká historicko politická témata vás obzvláště zajímají?

Jaká témata letní školy vám přijdou obzvláště zajímavá?

Jakým jiným tématům by jste se chtěl/a vedle těch navržených věnovat?

Odešlete prosím zpět na adresy

joerg.hackmann@univ.szczecin.pl nebo torsten.lorenz@ff.cuni.cz